

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA – JAK TO SIĘ ROBI W CIESZYNIE?

Członkowie Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” od początku mieli świadomość, że znalezienie pracy osobom bezrobotnym i bezdomnym jest podstawowym warunkiem przywrócenia im godnego życia. Założyli więc Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”, która uruchomiła i prowadzi przedsiębiorstwo społeczne. Tutaj osoby zagrożone wykluczeniem znalazły zatrudnienie w stolarni, ślusarni, kuchni i pralni.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA – JAK TO SIĘ ROBI W CIESZYNIE?

INFORMACJE OGÓLNE

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Przedsiębiorstwo społeczne Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”

CELE/MISJA

Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją – głównie bezrobotnych, niepełnosprawnych, bezdomnych

DZIAŁALNOŚĆ

Prowadzenie przedsiębiorstwa społecznego – tworzenie miejsc pracy dla osób z obszaru wykluczenia społecznego

FORMA PRAWNA

Fundacja prowadząca działalność gospodarczą

DANE TELEADRESOWE

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”
43-400 Cieszyn, ul. Wałowa 4
tel.: 33-85-14-101, 102, 103
e-mail: fundacjabycrazem@wp.pl
www.fundacjabycrazem.pl

OSOBA DO KONTAKTU

Mariusz Andrukiewicz – prezes fundacji

ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI

2007 rok

KONTEKST/TŁO/HISTORIA

Członkowie stowarzyszenia „Być Razem” z Cieszyna, zajmując się pomocą rodzinom z różnymi problemami, dzieciom, młodzieży, ofiarom przemocy domowej, a także osobom bezdomnym i bezrobotnym, od początku mieli świadomość, że znalezienie pracy podopiecznym jest jednym z podstawowych warunków przywrócenia im godnego życia.

Powoli rodziła się więc wizja utworzenia przedsiębiorstwa społecznego, w którym znajdą zatrudnienie osoby, będące do tej pory na marginesie rynku pracy.

W 2004 roku miasto przekazało stowarzyszeniu w nieodpłatne użytkowanie na czas nieokreślony zdewastowane hale fabryczne po zakładach „Polifarb”. Jedna z hal pełniła początkowo funkcję magazynu na używany sprzęt RTV i AGD oraz na ubrania i żywność dla najuboższych mieszkańców Cieszyna, inne hale stały

Jeden z pracowników Spółdzielni Socjalnej „Nowy Horyzont”

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA – JAK TO SIĘ ROBI W CIESZYNIE?

KONTEKST/TŁO/HISTORIA

puste. Członkowie stowarzyszenia zaproponowali samorządowi wspólny projekt – powołanie przedsiębiorstwa społecznego, w którym na rynkowych zasadach znajdą zatrudnienie osoby korzystające z usług stowarzyszenia, pracujące w warsztatach, a także inne osoby bezrobotne. Pomysł wpisano do „Strategii rozwoju miasta Cieszyna”, a środki na sfinansowanie przedsięwzięcia otrzymano ze „Zintegrowanego programu operacyjnego rozwoju regionalnego”. Wnioskodawcą była gmina, a stowarzyszenie – partnerem społecznym. W sumie na realizację projektu przeznaczono ok. 6 mln zł (środki unijne, miasta i resortu pracy). Inwestycja trwała półtora roku.

W 2007 roku, w związku z dużą liczbą własnych zadań, stowarzyszenie utworzyło Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” (było jej jedynym fundatorem). Zadaniem fundacji – poza prowadzeniem w ramach działalności gospodarczej przedsiębiorstwa społecznego – jest tworzenie miejsc pracy dla osób wykluczonych poprzez m.in. wspieranie i tworzenie spółdzielni socjalnych.

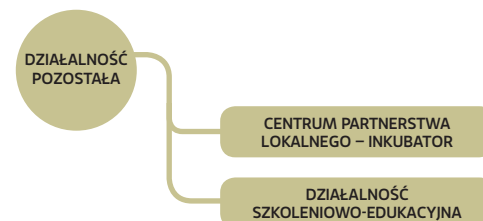
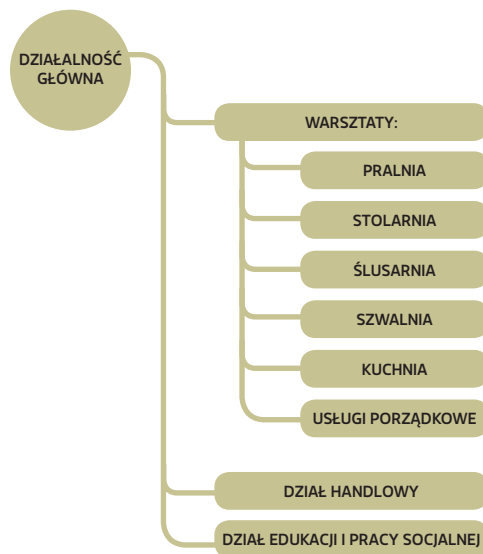
Fundacja „Być razem” powstała po to, żeby ułatwić osobom wykluczonym powrót na rynek pracy, poprzez naukę zawodu i stworzenie miejsc pracy. Poniżej opisaliśmy funkcjonowanie przedsiębiorstwa społecznego, w następnym rozdziale prezentujemy pozostałą działalność fundacji. Podział ten obrazuje poniższy schemat:

W 2008 roku fundacja podpisała z gminą 5-letnią umowę (z możliwością przedłużenia) na prowadzenie przedsiębiorstwa. Samorząd udzielił fundacji nieoprocentowanej pożyczki – 150 tys. zł na 2 lata, ale zastrzegł w umowie, że przedsiębiorstwo samo musi się finansować.

DZIAŁALNOŚĆ

Przedsiębiorstwo podzielone jest na warsztaty – pralnię, stolarnię, ślusarnię, a także kuchnię ze stołówką, szwalnię i sekcję robót porządkowych, prowadzone w partnerstwie ze spółdzielniami socjalnymi.

Grzegorz (pracownik stolarni): – *Zanim trafiłem do fundacji, przez sześć lat byłem bezrobotny. O działalności fundacji dowiedziałem się z MOPS-u. Zostałem zatrudniony na stolarni. Wcześniej trochę się zadłużyłem, a ponieważ nie splotałem pożyczki, trafiłem na sześć miesięcy do więzienia. Wiem, że nikt nie chce zatrudniać ludzi, którzy wychodzą z zakładu karnego, dlatego cieszę się, że dostałem drugą szansę. Dobrze mi się tu pracuje. Z majstrem dobrze się rozumiemy, myślę, że też jest ze mnie zadowolony.*

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA – JAK TO SIĘ ROBI W CIESZYNIE?

DZIAŁALNOŚĆ

Trochę dużo tutaj zasad, np. nie można pić alkoholu ani palić papierosów na terenie, ale w końcu prowadzę w miarę normalne życie.

■ **Pralnia** (uruchomiona jako pierwsza) świadczy profesjonalne i kompleksowe usługi pralnicze dla odbiorców instytucjonalnych, takich jak: hotele, schroniska, pensjonaty, restauracje, sanatoria. Jako jedna z nielicznych pralni w regionie proponuje zarówno usługi prania wodnego, jak i chemicznego.

Mariusz Andrukiewicz: – *Największym problemem było szukanie klientów i jednocześnie przekonywanie przedsiębiorców, że nie jesteśmy konkurencją funkcjonującą na preferencyjnych warunkach. Rozmawialiśmy z nimi, zapraszaaliśmy ich do siebie. Zobaczyli, że płacimy takie same podatki i pensje ludziom, że nie mamy taryfy ulgowej, jedynie dostaliśmy część wyposażenia. To ich przekonywało. Przestali nas traktować jak wroga. Raz nawet z tutejszą firmą wspólnie wystartowaliśmy w przetargu.*

Bożena (pracownica pralni): – *Kilka lat temu odebrano mi dzieci. Jednak długo jeszcze nie docierało do mnie, że jestem uzależniona od alkoholu. Kiedy w końcu zdecydowałam się na leczenie, nie było łatwo. Po spotkaniach w poradni wracałam do pustego domu i nie chciało mi się żyć. Nie wiedziałam, gdzie są moje dzieci, nie mogłam się z nimi kontaktować, bałam się ludzi. Pewnego dnia Mariusz Andrukiewicz zaproponował mi wolontariat w domu dla bezdomnych. Na początku trochę się tego obawiałam, ale poznałam ludzi z podobnymi problemami i nikt nie wytykał mi palcem. Po skończonym leczeniu udało mi się odzyskać dzieci. Kiedy powstała fundacja zostałam zatrudniona na pralni. Wciąż mam dużo problemów, ale mam dzieci, pracuję i wiem, że nie jestem ze swoimi problemami sama.*

■ **Stolarnia** zajmuje się produkcją wyrobów z drewna, specjalizuje się szczególnie w produkcji opakowań, wyposażenia wnętrz i mebli oraz innych nietypowych wyrobów drewnianych, łącząc stolarstwo tradycyjne ze stolarstwem nowoczesnym.

Mariusz Andrukiewicz: – *W przypadku stolarni sytuacja była lepsza, bo od razu mieliśmy partnera: firma stolarska zleciła nam część swojej produkcji.*

Jednak gdy skończyło się zlecenie, odszedł klient, trzeba było szybko szukać nowych zamówień, a rynek w Cieszynie okazał się nasycony.

Do dzisiaj najwięcej zleceń przedsiębiorstwo ma spoza Cieszyna. Trzeba też było zweryfikować ofertę i profil produkcji – zamiast skrzynek na wino i drobnego rzemiosła warsztat zaczął wytwarzać głównie ładne meble i gadzety designerskie, czyli wyroby z wyższej półki: droższe i o lepszym standardzie.

■ **Ślusarnia** – powstała w ramach pomocy grupie bezrobotnych w usamodzielnieniu się, głównie zlecenia to produkcja wyrobów ze stali czarnej (m.in. balustrad, bram, krat, ogrodzeń, zabudowy), świadczenie usług spawalniczych,

Ala i Danka ze Spółdzielni Socjalnej „Super Smak”

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA – JAK TO SIĘ ROBI W CIESZYNIE?

DZIAŁALNOŚĆ

cięć, frezowanie itp. Po półtorarocznej działalności grupa usamodzielniała się, zakładając własne odrębne przedsiębiorstwo, a fundacja obecnie zatrudnia nowych pracowników do ślusarni.

■ **Kuchnia** – w nowoczesnie urządzonej kuchni i jadalni Spółdzielnia Socjalna „Super Smak” świadczy usługi gastronomiczno-cateringowe, przygotowując posiłki dla pracowników fundacji i osób z zewnątrz oraz obsługując szkolenia, konferencje, bankiety, sympozja, spotkania biznesowe, uroczystości rodzinne, bale, studniówki i wiele innych imprez okolicznościowych. Spółdzielnia zatrudnia pięć kobiet, których rekrutację przeprowadziły fundacja i urząd pracy – część z nich mieszkała w hostelu dla osób doświadczających przemocy (prowadzonym przez stowarzyszenie „Być Razem”). Przed zatrudnieniem w spółdzielni osoby te przeszły półroczne szkolenie zawodowe.

Mariusz Andrukiewicz: – *Nie mieliśmy pieniędzy na sprzęt. Zdecydowaliśmy się wspólnie ze Stowarzyszeniem Współpracy Regionalnej na realizację projektu „Spółdzielnie socjalne drugiej generacji”, w ramach którego przez pół roku przygotowaliśmy pięć pań do prowadzenia „Super Smaku”.*

Jedną z nich (Teresa) tak mówi o „swojej” spółdzielni: – *Po ciężkich doświadczeniach życiowych, problemach zdrowotnych postanowiłam zrobić coś ze swoim życiem. Będąc członkiem Klubu Kobiet Kreatywnych dowiedziałam się o istnieniu fundacji. Zaczęłam przychodzić na spotkania, szkolenia, poznawałam ludzi. Kiedy usłyszałam o spółdzielniach socjalnych, zgłosiłam się do projektu „Spółdzielnie socjalne drugiej generacji”. Po kilku miesiącach razem z koleżankami utworzyłyśmy Spółdzielnię Socjalną „Super Smak”. Dzisiaj prowadzimy stołówkę, zawożymy*

Andrzej – pracownik stolarni

obiady do szkół, obsługujemy konferencje i szkolenia. Nie jest łatwo prowadzić swoją firmę, ale ciągle się uczymy i myślę, że coraz lepiej sobie radzimy. Dzięki temu mam ciekawą pracę, ale nie tylko. Wiem, że mogę liczyć na wsparcie i życzliwość. Czuję się tutaj jak w rodzinie.

■ **Szwalnia** oferuje usługi krawieckie: szycie konfekcji pościelowej, stołowej i okiennej. Prowadzona jest we współpracy z nowo powstałą Spółdzielnią Socjalną „Lilai Design”. Spółdzielnia dopiero rozpoczyna działalność, za pierwsze pieniądze, które otrzyma, zakupi sprzęt.

■ **Usługi porządkowe – Spółdzielnia Socjalna „Nowy Horyzont”** powstała dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego „Więź” w Cieszynie. Zrekrutowano 10 osób chorujących psychicznie. Dla nich stworzono program przygotowujący je do pracy. Spółdzielnia sprzęta w biurach, urzędach, wspólnotach mieszkaniowych, są to m.in.: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), Zamek Cieszyn i fundacja. W spółdzielni zatrudnionych jest osiem osób.

Warsztaty są wyposażone w nowy, nowoczesny i bezpieczny sprzęt, spełniający – podobnie

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA – JAK TO SIĘ ROBI W CIESZYNIĘ?

DZIAŁALNOŚĆ

jak lokale – wszystkie niezbędne normy wymagane od przedsiębiorstw rynkowych. Wszyscy pracownicy warsztatów to osoby wykluczone: długotrwale bezrobotne, bezdomne, opuszczające zakłady karne, niepełnosprawne. Część z nich stanowią mieszkańcy Domów Wspólnoty prowadzonych przez stowarzyszenie „Być Razem” (piszemy o nich w kolejnej części Atlasu Dobrych Praktyk, zatytułowanej: „Domy Wspólnoty, czyli cieszyński model wychodzenia z bezdomności”). Pracowników rekrutują urząd pracy, stowarzyszenie i MOPS. Obecnie w warsztatach pracuje 37 osób oraz 3 instruktorów.

■ **Dział handlowy** obejmuje sprzedaż, marketing, promocję, PR i magazyn. Pracują w nim trzy osoby: pedagog i specjalista PR, ekonomista i psycholog, zajmująca się stroną internetową i kontaktami z przedsiębiorcami, oraz handlowiec, odpowiedzialny za zlecenia.

Mariusz Andrukiewicz: – *Przez dwa lata działaliśmy po partyzancku, czyli normalnie. Nie byliśmy świadomi, że tak bardzo będziemy potrzebowali marketingu. Okazał się on koniecznością. Musieliśmy wyjść z myślenia typowego dla organizacji pozarządowych. Bardzo przydatny był kontakt z przedsiębiorcami, u których szukaliśmy zleceń. Często prosili o przedstawienie oferty czy pokazanie portfolio i to nas zmusiło do zmiany podejścia.*

■ Przy warsztatach powstał **Dział edukacji i pracy socjalnej**. Pracownik działu ma za zadanie opiekować się wszystkimi osobami zatrudnionymi w warsztatach i spółdzielniach. Dla każdej z nich został utworzony indywidualny program; zadaniem pracownika jest sprawdzanie bieżącej sytuacji każdego z zatrudnionych, pomoc w załatwianiu spraw rodzinnych (np. alimenty), kierowanie na szkolenia itp.

DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁA

Pralnia

■ **Centrum Partnerstwa Lokalnego – Inkubator** (projekt realizowany w partnerstwie z cieszyńskim urzędem pracy) zakłada łączenie w różnych przedsięwzięciach trzech sektorów: jednostki samorządu terytorialnego (JST), przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Centrum jest punktem spotkań dla instytucji publicznych, przedstawicieli biznesu i przedstawicieli organizacji pozarządowych. Pełni funkcję informacyjną, promocyjną i szkoleniową dla zainteresowanych osób. Można w nim nie tylko otrzymać pomoc w zakresie przygotowywania projektów, lecz

także fachowe doradztwo w zakresie tworzenia i budowania systemu partnerstw, zarządzania nim oraz w zakresie przygotowania podstawowych dokumentów partnerstwa.

W ramach centrum powstały trzy spółdzielnie socjalne: „Super Smak”, „Nowy Horyzont” i „Lilai Design”.

■ **Działalność szkoleniowo-edukacyjna** odpłatna jest prowadzona przez fundację w partnerstwie z ośrodkami pomocy społecznej. Szkolenia obejmują nie tylko tzw. elementy miękkie (asertywność, umiejętność pracy w zespole), lecz

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA – JAK TO SIĘ ROBI W CIESZYNIĘ?

DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁA

także szkolenia zawodowe, skierowane głównie do osób bezrobotnych. Specjaliści pracujący w stowarzyszeniu i fundacji „Być Razem” prowadzą również szkolenia dla urzędników samorządowych, organizacji pozarządowych i biznesu z zakresu przedsiębiorczości społecznej (działalność gospodarcza organizacji pozarządowych, założenie spółdzielni socjalnej, partnerstwa trójsektorowe). Fundacja przyjmuje też wizyty studyjne z Polski i z zagranicy.

FORMA PRAWNA

Fundacja prowadząca działalność gospodarczą.

Członkowie Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” założyli Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”. (O Stowarzyszeniu piszemy w części Atlasu pt. „Domy Wspólnoty czyli cieszyński model wychodzenia z bezdomności”).

REZULTATY

Z pomocy Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” skorzystało w 2009 roku ponad 900 osób, w tym ponad 330 osób długotrwale bezrobotnych. W fundacji oraz przedsięwzięciach przez nią prowadzonych i wspieranych pracuje ogółem 66 osób, z czego:

- » 18 osób znalazło zatrudnienie w przedsiębiorstwie społecznym,
- » 8 osób znalazło zatrudnienie w spółdzielni socjalnej „Nowy Horyzont”,
- » 5 osób znalazło zatrudnienie w spółdzielni socjalnej „Super Smak”,
- » 6 osób znalazło zatrudnienie w spółdzielni socjalnej „Lilai Design”.

Pracownik ślusarni

Ważne jest również to, że wszystkie te osoby, w różny sposób wykluczone z rynku pracy, znalazły zatrudnienie w wyjątkowym miejscu, w którym odbywają się konferencje, szkolenia czy wizyty studyjne. Dzięki uczestniczeniu w działalności fundacji zmienia się ich postrzeganie siebie oraz innych, wychodzą na jaw zdolności i talenty, których wcześniej nikt nie dostrzegał. – *Na przykład portier w budynku, Andrzej Ossowski – to najlepszy portier jakiego świat widział: elegancki, życzliwy, wszystko opowie, oprowadzi. Trafił do fundacji, gdy po ostrym picu usłyszał w radiu, że buduje się nasze przedsiębiorstwo. Przyjechał do Cieszyna i stanął przed bramą placu budowy, mówiąc, że przyjechał do pracy – opowiada Mariusz Andrukiewicz.*

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA – JAK TO SIĘ ROBI W CIESZYNIĘ?

Finanse

Dane w tym rozdziale dotyczą przedsiębiorstwa społecznego, prowadzonego w ramach działalności gospodarczej fundacji.

KOSZTY URUCHOMIENIA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Łączny koszt zadania wraz z kosztami towarzyszącymi wyniósł **ok. 5,98 mln zł** (środki UE, budżetu państwa, budżetu gminy Cieszyn). Inwestycję realizował i nadzorował Wydział Inwestycji Miejskich w Cieszynie.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA URUCHOMIENIA PRZEDSIĘWZIĘCIA

- **ok. 5,83 mln zł** – środki pozyskane ze „Zintegrowanego programu operacyjnego rozwoju regionalnego”: Poddziałanie – Rewitalizacja Obszarów Powojkowych Województwa Śląskiego
- **ok. 150 tys. zł** – pożyczka od samorządu lokalnego

KOSZTY DZIAŁALNOŚCI W 2009 ROKU

- **619 tys. zł** – koszty działalności gospodarczej

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI W 2009 ROKU

- **710 tys. zł** – przychody z działalności gospodarczej

STOPIEŃ SAMOWYSTARCZALNOŚCI EKONOMICZNEJ

Przedsięwzięcie jest samowystarczalne; rentowność wyliczona jako stosunek wypracowanego zysku do przychodów z działalności gospodarczej wynosi **13%**. Mariusz Andrukiewicz: – *Nie jest to dla nas całkiem zadowalający poziom. Chcielibyśmy o 20–30 tys. zł zwiększyć zysk. Chcemy także żeby fundacja zarabiała takie pieniądze, jakie pozwolą na utworzenie funduszu, z którego można będzie dotować powstawanie nowych przedsięwzięć w obszarze przedsiębiorczości społecznej.*

WYNIK FINANSOWY

Po niecałych 3 latach fundacja zrównała koszty z przychodami i wypracowuje zyski. Jednak na zwrócenie się inwestycji potrzeba 5–6 lat.

KREDYTY, POŻYCZKI, INNE

- **150 tys. zł** – pożyczka z urzędu miasta
- **100 tys. zł** – Polsko-Amerykański Fundusz Pożyczkowy Inicjatyw Obywatelskich
- **100 tys. zł** – pożyczka na wkład w projekt INTERREG

Mariusz Andrukiewicz: – *Zależałoby nam na tym, żeby istniał jakiś fundusz pożyczkowo-poręczeniowy dla takich przedsięwzięć jak nasze. Dla banków nie jesteśmy żadnym klientem: nawet budynki nie należą do nas. Chcielibyśmy za jakiś procent wartości kupić je od miasta na preferencyjnych warunkach, wtedy zaczęlibyśmy starać się o duży kredyt hipoteczny na rozwój.*

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA – JAK TO SIĘ ROBI W CIESZYNIE?

WSPÓŁPRACA ZE

ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

Działalność stowarzyszenia i fundacji to modelowy przykład współdziałania partnerskiego samorządu, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i rządowych instytucji rynku pracy.

Przychylność samorządu jest bardzo cenna. Wszystkie budynki, którymi dysponują zarówno fundacja, jak i stowarzyszenie, otrzymano od miasta w nieodpłatne użytkowanie. Samorząd partycypował też w remontach większości z nich. Władze fundacji są zapraszane do pracy np. nad „Strategią rozwoju miasta Cieszyna”. Fundacja współpracuje także z Powiatowym Urzędem Pracy w Cieszynie, m.in. w zakresie rekrutacji pracowników spółdzielni socjalnych, utworzonych w ramach Inkubatora.

Stowarzyszenie i fundacja ściśle współpracują z MOPS. Realizują wspólne programy dotyczące bezdomności czy przemocy w rodzinie. MOPS zamawia usługi w podmiotach fundacji i spółdzielniach socjalnych przez nią wspieranych.

PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Mariusz Andrukiewicz: – W najbliższym czasie chcemy uruchomić spółdzielnię socjalną o profilu rękodzieła artystyczne. Niewykluczone, że wszystkie warsztaty staną się spółdzielniami socjalnymi, a fundacja będzie dla nich wsparciem. Powstanie takiego wspólnego konsorcjum jest możliwe.

W ramach projektu finansowanego z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Poddziałanie 6.2) w powiecie ma powstać 6 spółdzielni socjalnych (w co drugiej gminie). Obecnie przedstawiciele fundacji spotykają się z samorządowcami i biznesmenami, tworząc przyjazny grunt dla tego pomysłu.

Wspólnie z Zamkiem Cieszyn i warszawską Akademią Sztuk Pięknych planują też uruchomienie Centrum Designu Społecznego, do którego podmioty ekonomii społecznej mogłyby się zwracać o przygotowanie kompleksowej oferty – od wymyślenia produktu po marketing. Marzy im się taka kompleksowa struktura wspierających się podmiotów ekonomii społecznej.

WSKAZÓWKI/RADY/WNIOSKI

Mariusz Andrukiewicz: – Przedsięwzięcia ekonomiczne z udziałem osób bezdomnych to trudne zadanie. Niełatwo jest uruchomić stabilny proces produkcyjny, ponieważ są to najczęściej osoby ze zniszczonym zdrowiem, które nawet przy najlepszych chęciach nie mogą pracować tak samo i tak długo jak inni pracownicy. Większość z nich nie jest i nie będzie w stanie funkcjonować na zewnątrz bez jakiejś formy wspierającej wspólnoty. Jednostkowe są przypadki – o których wiem – że ktoś samodzielnie, bez wsparcia prowadzi działalność gospodarczą albo zakłada spółdzielnię socjalną. Z tych ludzi nie zrobimy szybko przedsiębiorców. Ważne, by to sobie uświadomić i przygotować się na długi i czasami trudny maraton, bo wtedy łatwiej zrozumieć trudności, z jakimi można spotkać się w pracy z osobami bezdomnymi, i mieć prawdziwe efekty.

Uważam, że nie jesteśmy przykładem dobrej praktyki. Nikt przy zdrowych zmysłach nie rozpoczyna w ten sposób takiej działalności. Nie znam ludzi, którzy zaryzykowałiby własny majątek: poręczenie za obiekty to 10 mln zł. Gdyby nasze przedsięwzięcie się nie powiodło, trzy osoby z zarządu zostałyby kompletnie bez niczego. Uważam, że to nie musi być aż takie ryzyko. Lepszym rozwiązaniem są spółdzielnie socjalne, lepsze są mniejsze formy, lepiej zaczynać spokojnie. Myśmy od razu uruchomili kombinat. Gdy podpisywaliśmy umowę z samorządem, na koncie fundacji było 0 zł. Tak się tego nie robi. Jeśli nam się uda – to powiem: warto było; jeśli się nie powiedzie – ludzie, którzy pukali się w czoło, będą mieli rację.

Poza tym takie przedsięwzięcie ma większe szanse powodzenia, gdy współpraca z samorządem nie kończy się tylko na poziomie inwestycji, gdy gmina nie mówi: a teraz sobie radźcie sami, to się musi samofinansować.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA – JAK TO SIĘ ROBI W CIESZYNIE?

MARKETING

Aneta i Agnieszka – biuro fundacji

Ze strony internetowej fundacji:

- Dbamy o to, aby powierzona bielizna była czysta, świeża i dostarczona na czas!
- Istotnym czynnikiem podnoszącym jakość naszych wyrobów z drewna jest współpraca ze sprawdzonymi, młodymi projektantami. Szczegóły zamówienia ustalamy indywidualnie, zawsze na podstawie oczekiwań Klienta.
- Materiały używane w naszym zakładzie (ślusarni) charakteryzują się wysoką jakością.

■ Wykonawcy remontów obiektów (pomieszczeń biurowych, domu lub mieszkania) posiadają niezbędną wiedzę i doświadczenie.

■ Nasze posiłki: zawsze gorące, zawsze pyszne, zawsze na czas.

■ Wszystkie produkty wykonane są z najwyższej jakości materiałów. Posiadamy bogatą ofertę tkanin.

Rzeczywiście fundacji zależy na jakości usług i produktów. Przy każdym warsztacie jest zatrudniona osoba odpowiedzialna za kontrolę jakości, dodatkowo czuwa nad tym Darek Bożek wiceprezes zarządu fundacji, który na co dzień zarządza przedsiębiorstwem społecznym, przez nią prowadzonym. Ponadto jest on koordynatorem projektów i prowadzi szkolenia.

Strategia fundacji przy zdobywaniu klientów opiera się przede wszystkim na zagwarantowanej wysokiej jakości produktów i usług. O specyfice przedsiębiorstwa, zatrudnianych tam osobach klienci dowiadują się w drugiej kolejności, niejako przy okazji. – *Naszych potencjalnych zleceniodawców nigdy nie epatowaliśmy bezdomnymi i innymi osobami wykluczonymi. Przedmiotem naszych rozmów były głównie produkty i usługi odpowiedniej jakości. Często było tak, że specyfika naszej działalności wychodziła na jaw, gdy już zaczynaliśmy jakieś usługi świadczyć* – mówi Mariusz Andrukiewicz.

Ta strategia wynika z tego, że pracownikom fundacji bardzo zależy na „odstygmatyzowaniu” osób pracujących w warsztatach. Czy z tego, że są lub byli bezdomni, bezrobotni, byli ofiarami przemocy, mają być rozliczani do końca życia? – *Poza tym to nie litość powinna decydować o tym, że jakaś usługa lub produkt są kupowane* – podkreśla Andrukiewicz.

Warszawa 2010
Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych

Tekst: Jolanta Koral
Zdjęcia: Mikołaj Grynberg
Redakcja: Ewa Rościszewska, Anna Sikorska-Michalak
Korekta: Danuta Kownacka
Projekt graficzny i skład: rzeczyobrazkowe.pl

Informacje zbierane w listopadzie 2010 roku

Opis powstał w ramach projektu „Zintegrowany System Wsparcia Ekonomii Społecznej”
współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

FISE>

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

